

Platové rozdíly mezi muži a ženami na českém trhu práce a v evropském kontextu

Jana VÁLKOVÁ

Brno, 22. 1. 2016

Gender Pay Gap

= Platová nerovnost mezi muži a ženami, nejčastěji vyjádřená rozdílem hodinových mezd mezi muži a ženami (v procentech mezd mužů)

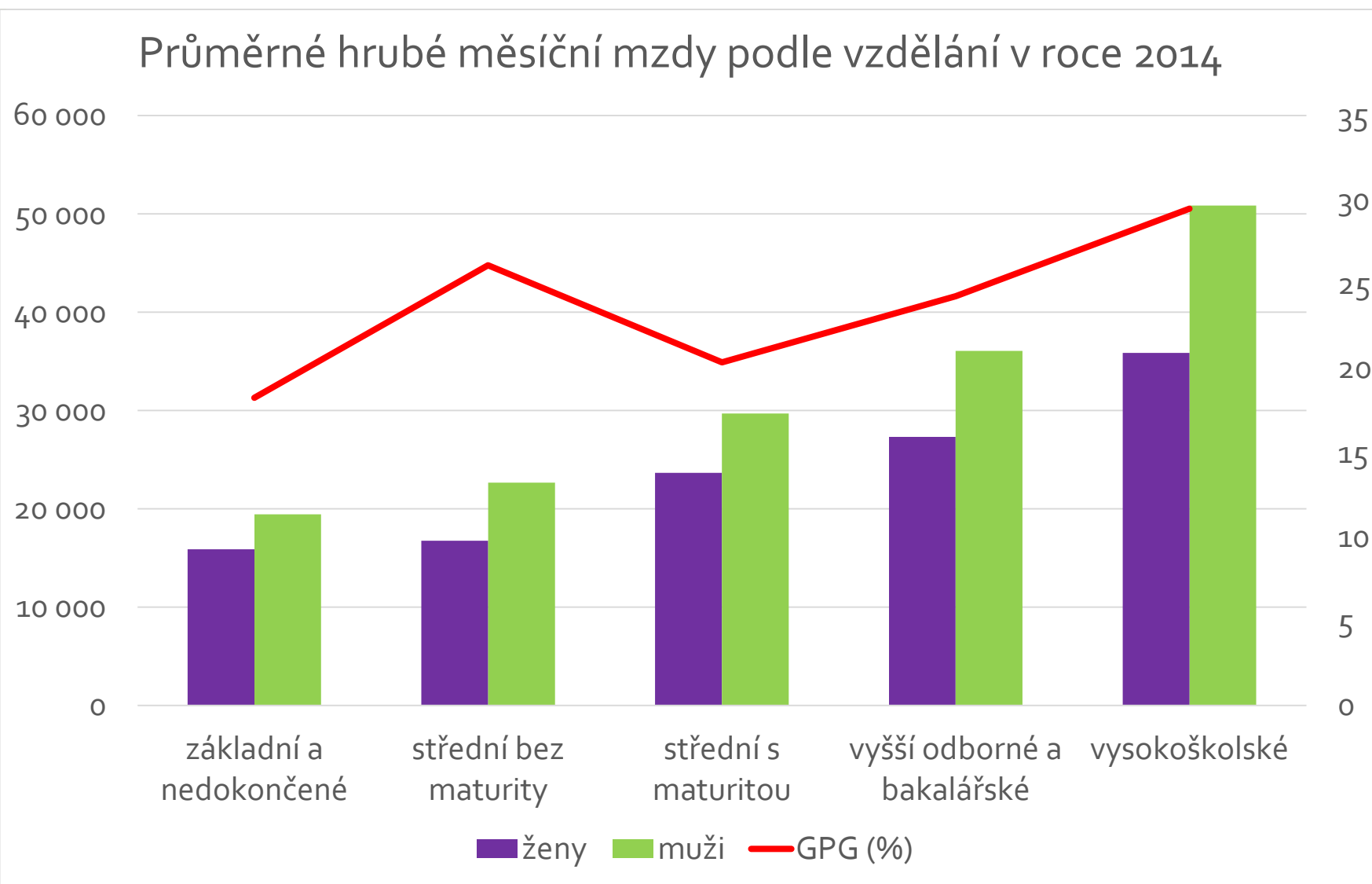
GPG – Rozměr problému v ČR

Ukazatel	1996	2000	2005	2008*	2010	2011**	2012	2013	2014
Ženy									
Průměrná mzda	9 449	12 641	18 221	21 798	21 931	22 133	22 648	22 857	23 421
Medián mezd	8 400	11 436	16 443	19 343	19 453	19 731	20 241	20 443	20 888
Muži									
Průměrná mzda	12 245	17 251	24 271	29 429	27 660	28 431	28 962	29 116	29 858
Medián mezd	10 650	14 623	20 265	24 367	23 059	23 533	23 932	24 196	24 904
Celkem									
Průměrná mzda	11 069	15 187	21 674	26 135	25 116	25 625	26 149	26 323	27 002
Medián mezd	9 770	13 100	18 589	22 123	21 453	21 782	22 262	22 493	23 078
Podíl průměrné mzdy žen na průměrné mzdě mužů	77,2	73,3	75,1	74,1	79,3	77,8	78,2	78,5	78,4
Podíl mediánu mezd žen na mediánu mezd mužů	78,9	78,2	81,1	79,4	84,4	83,8	84,6	84,5	83,9

Zdroj: ČSÚ, 2015

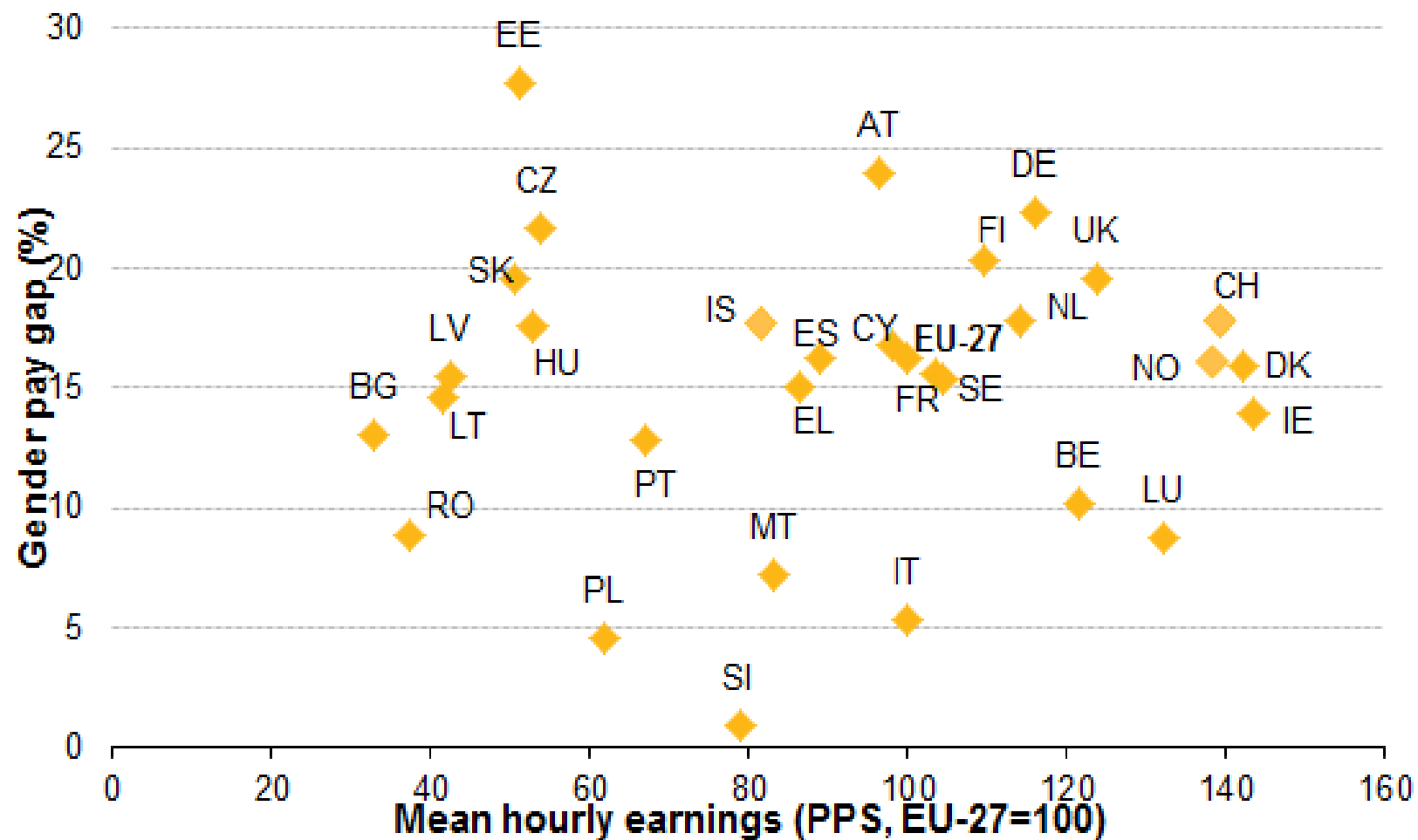
GPG – Rozměr problému v ČR

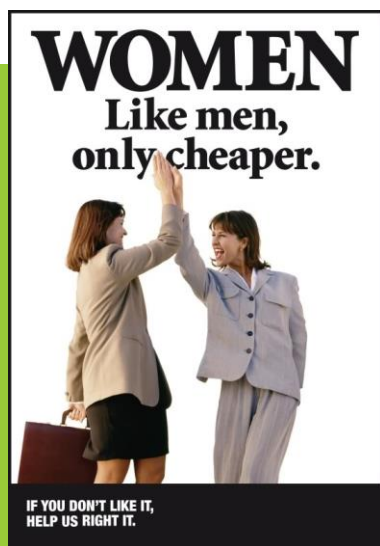
Zdroj: ČSÚ, 2015

GPG – Situace v Evropě

Zdroj: Eurostat, 2014

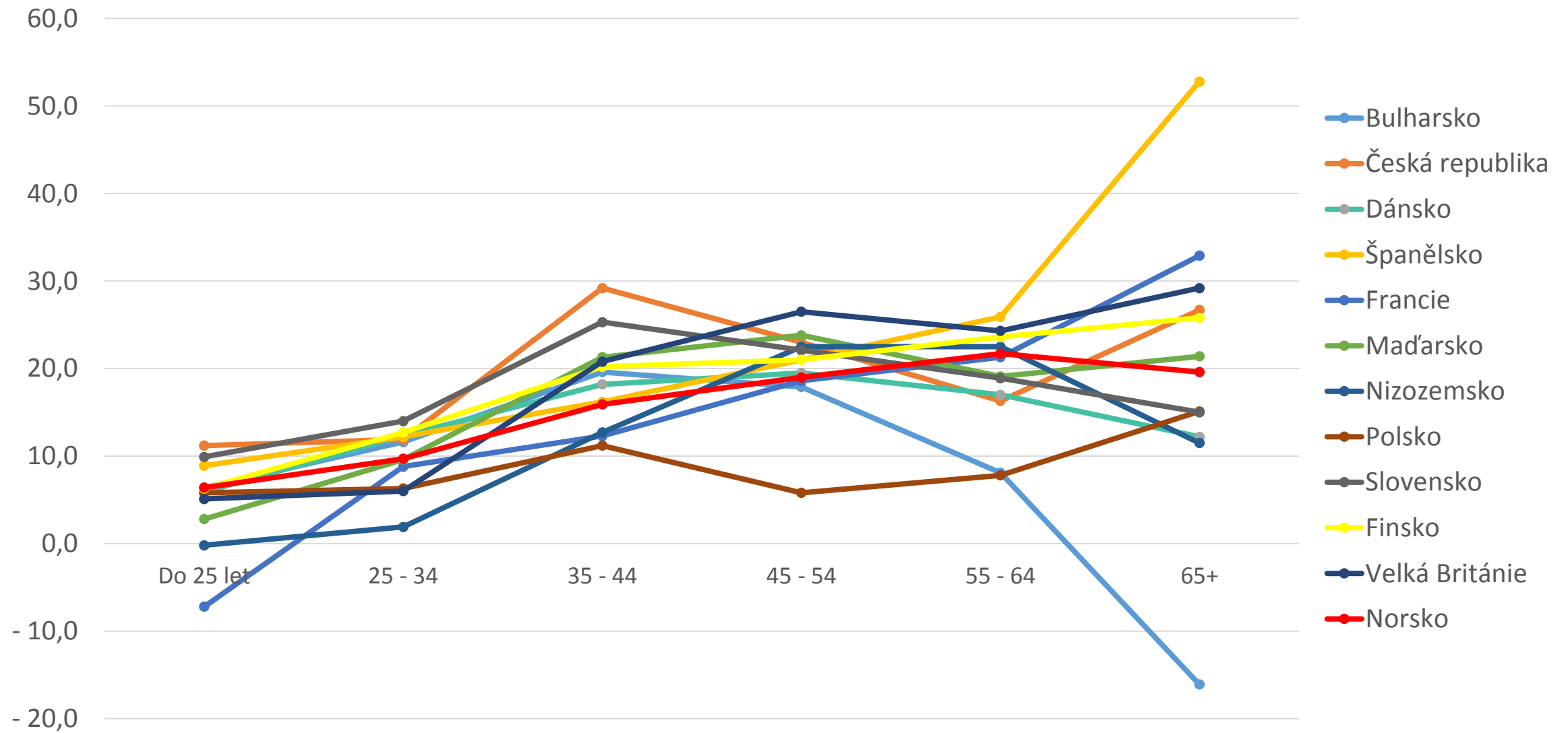

GPG – Situace v Evropě: roční mzdy

Zdroj: ČSÚ, 2015

Země	Celkem	Ženy	Muži	GPG (v %)
Evropská unie	30 859	26 615	34 584	23,04
Belgie	43 388	39 642	46 251	14,29
Bulharsko	4 618	4 256	4 978	14,50
Česká republika	12 592	10 712	14 113	24,10
Dánsko	49 714	43 808	56 144	21,97
Německo	38 735	32 870	43 377	24,22
Estonsko	10 395	8 787	12 534	29,89
Irsko	42 546	37 873	47 519	20,30
Řecko	25 669	22 848	28 148	18,83
Španělsko	27 057	23 801	29 799	20,13
Francie	33 897	30 045	37 181	19,19
Chorvatsko	12 494	12 069	12 847	6,06
Itálie	31 680	28 657	33 979	15,66
Kypr	26 927	23 653	29 813	20,66
Lotyšsko	8 357	7 487	9 565	21,73
Litva	7 138	6 560	7 892	16,88
Lucembursko	51 663	47 851	53 678	10,86
Maďarsko	9 916	8 909	10 876	18,09
Malta	18 744	17 031	19 866	14,27
Nizozemsko	41 149	36 358	45 664	20,38
Rakousko	38 895	31 836	43 664	27,09
Polsko	10 426	9 463	11 298	16,24
Portugalsko	18 354	16 538	20 097	17,71
Rumunsko	5 991	5 698	6 248	8,80
Slovinsko	21 135	20 457	21 715	5,79
Slovensko	10 232	8 849	11 536	23,29
Finsko	40 281	35 571	45 647	22,07
Švédsko	38 716	35 481	42 091	15,70
Spojené království	35 840	29 220	42 327	30,97

Gender Pay Gap podle věku v komparativní perspektivě

Zdroj: Databáze Eurostat, 2013

Příčiny GPG

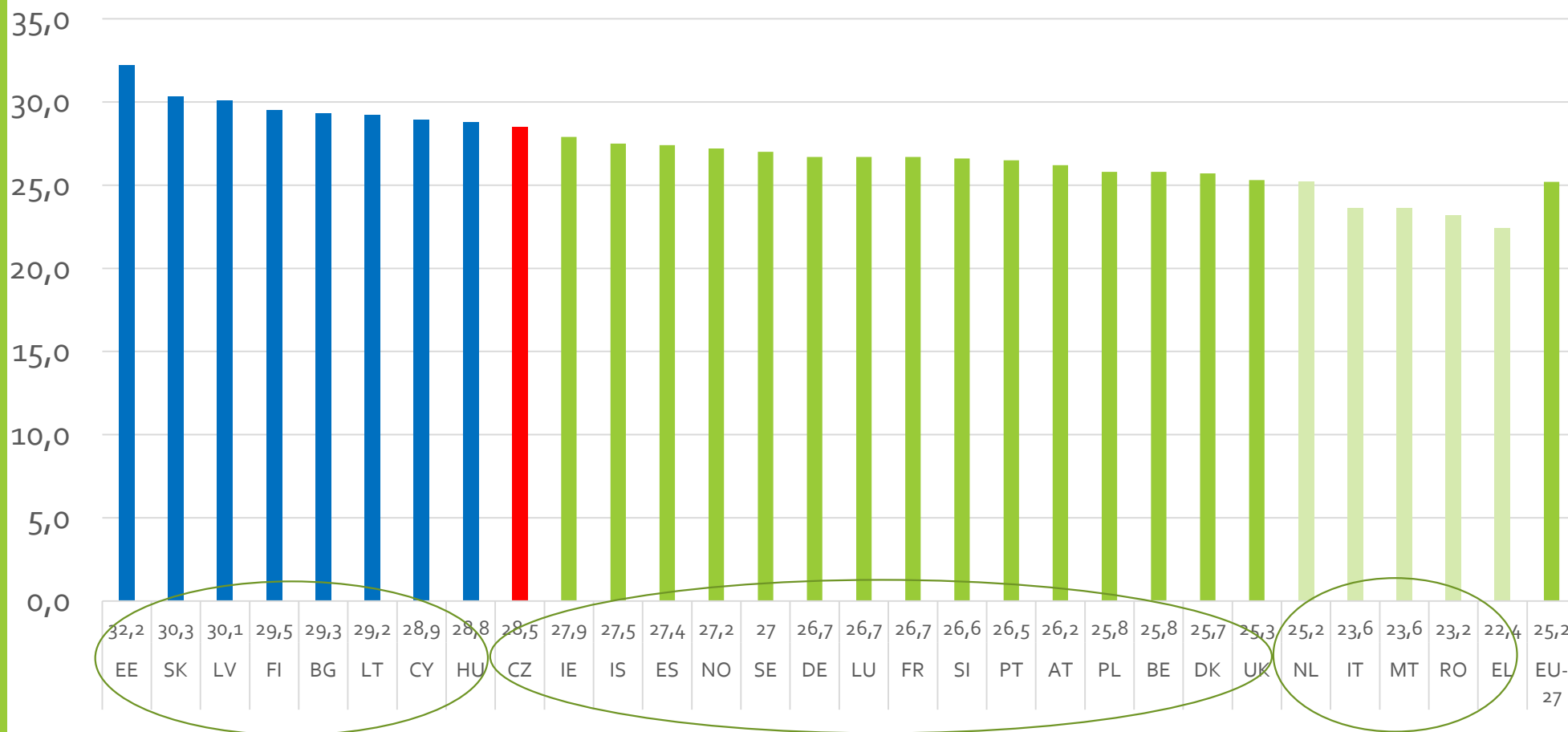
- Odlišné postavení žen a mužů na trhu práce, profesní dráha
- Nerovnoměrné zatížení péčí o členy rodiny a neplacenou práci mezi muži a ženami
- Diskriminace na základě pohlaví
- Neprůhledné systémy odměňování – individuální přístup k platové politice organizací

Genderová segregace na TP: horizontální složka

- Kumulace ženské pracovní síly v určitých odvětvích a profesích
- Podle KZAM jsou to v ČR profese: techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci, provozní pracovníci ve službách a obchodě a nižší administrativní pracovníci
- **Skleněné zdi** – naznačují ženám pracovní trajektorii
- „Sametová ghetta“ – v soukromém sektoru se jedná o oblast komunikace, financí a řízení lidských zdrojů, ve veřejném sektoru jde o zdravotnictví a učitelství

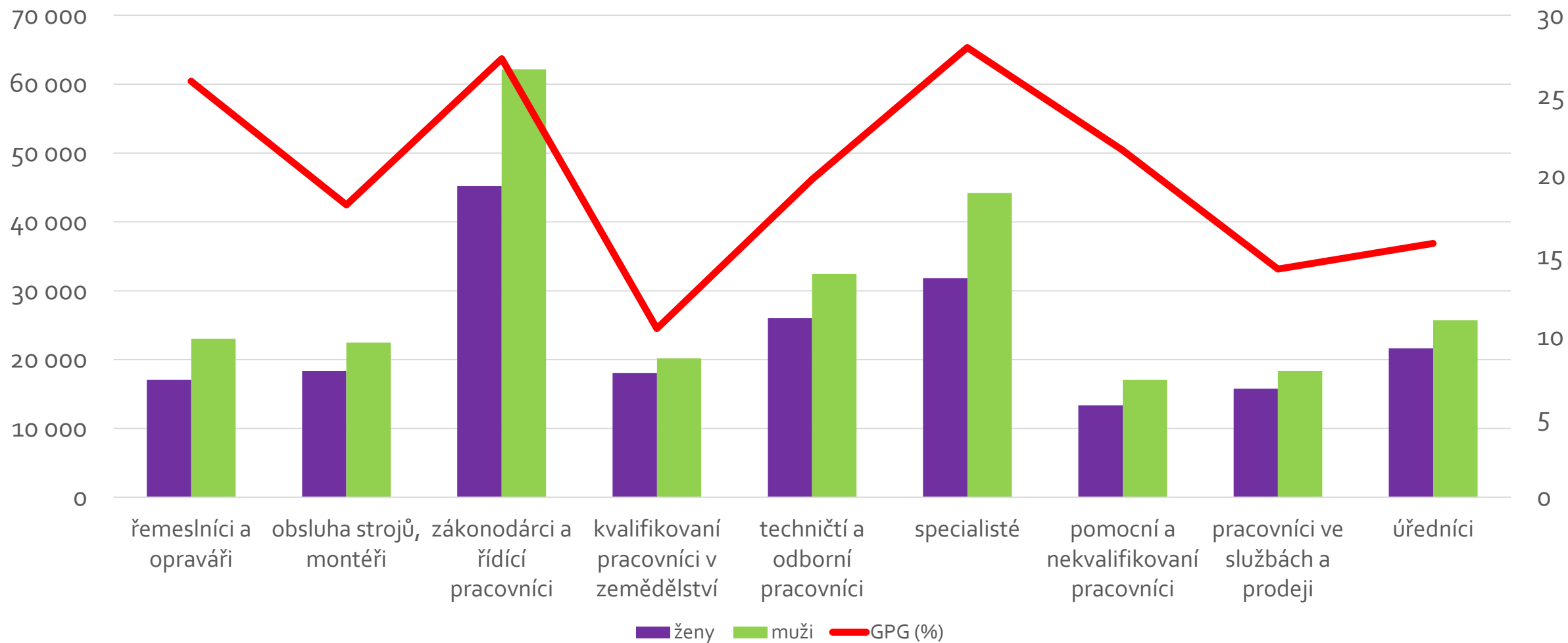
Horizontální segregace

Horizontální genderová segregace v EU - rok 2007

Zdroj: EC, 2009

Průměrné hrubé měsíční mzdy podle odvětví v ČR - rok 2013

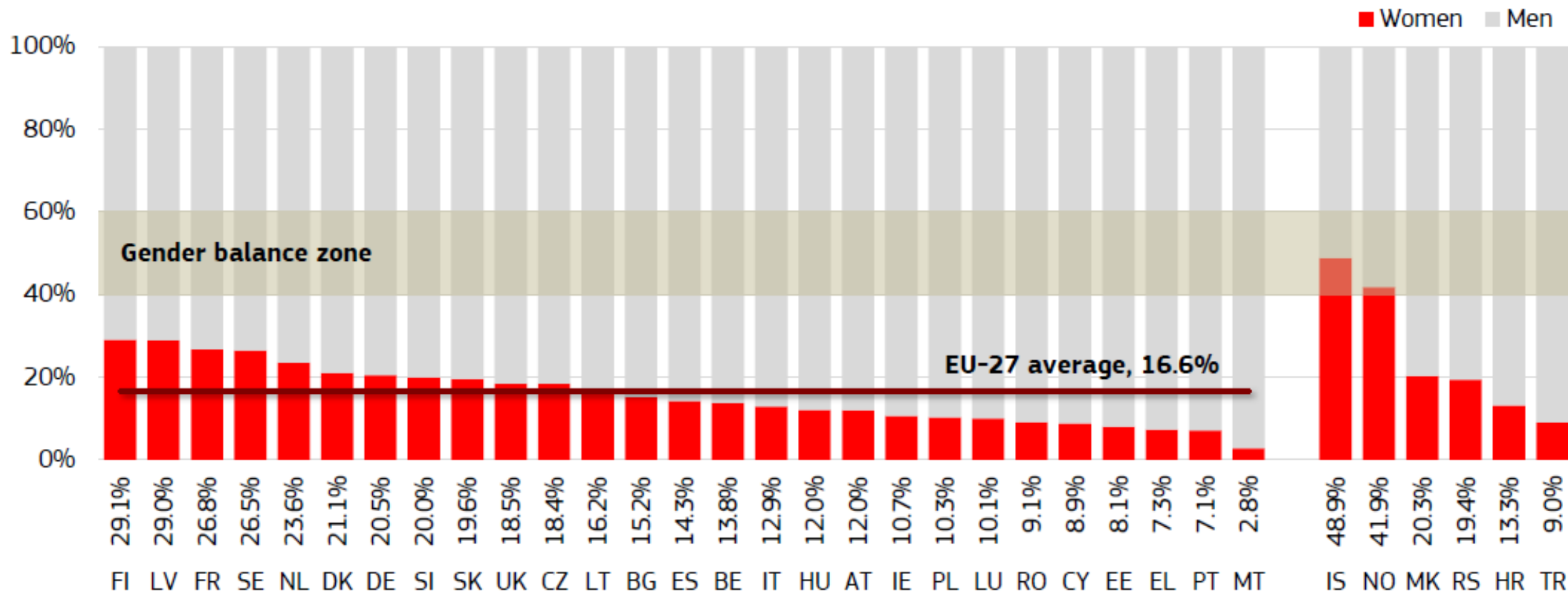
Zdroj: ČSÚ, 2014

Genderová segregace na TP: vertikální složka

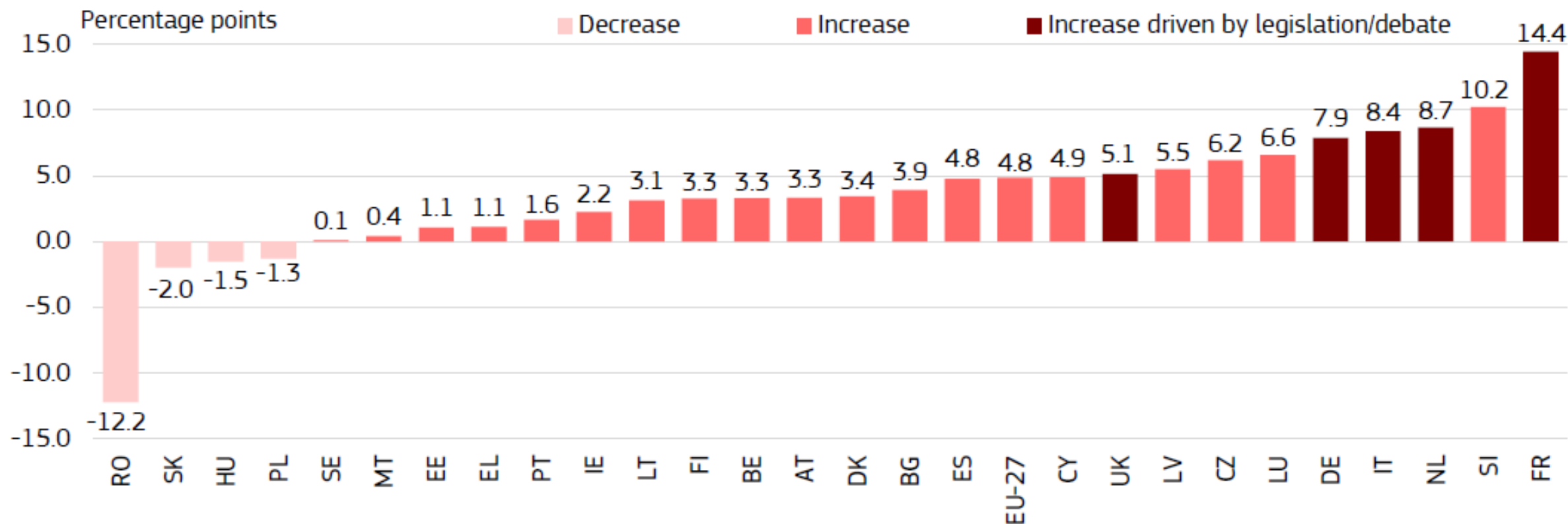
- Ženy působí bez objektivního důvodu v nižších pozicích než muži
- V ČR 58% žen s VŠ nepracuje v manažerských pozicích (oproti 39% mužů)
- **Skleněný strop** - brání přístupu do top-manažerských pozic a do zahraničních manažerských pozic
- **Skleněný útes** - ženy jsou častěji obsazovány do pozic v top-managementu (výkonných rad) v takových organizacích, které jsou ve finanční krizi

Zastoupení žen a mužů ve výkonných radách velkých společností

Source: European Commission, Database on women and men in decision-making.

Změna podílu žen ve výkonných radách v období říjen 2010 – duben 2013

Source: European Commission, Database on women and men in decision-making.

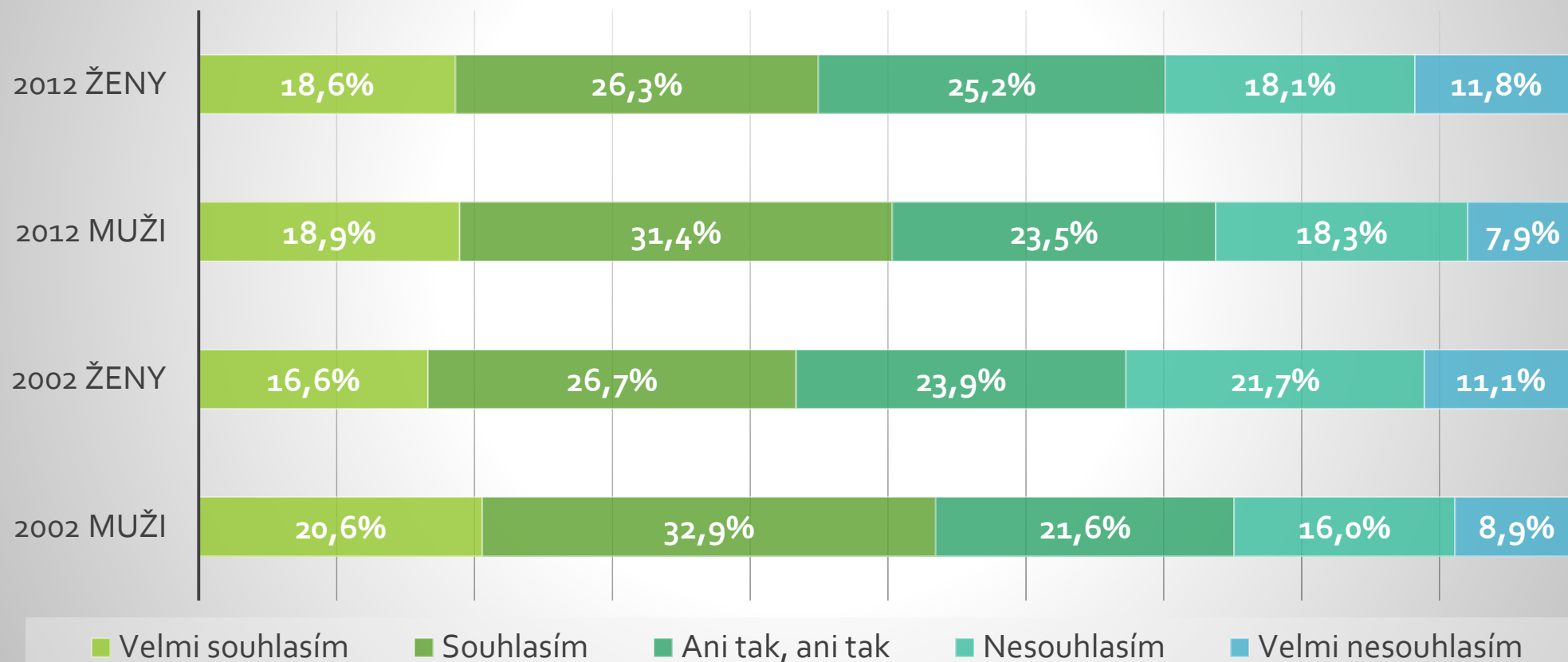
Note: See **Table 1** for details of increases driven by legislation/public debate.

Genderově podmíněné stereotypy o roli mužů a žen ve společnosti

- **Genderová rovnost na trhu práce má v české společnosti nízkou podporu** – postoje veřejnosti často indiferentní (silná představa o tom, že ženy chtějí děti a měly by být připraveny kvůli tomu opustit trh práce)
- Genderová rovnost v domácnosti – **silná podpora genderově asymetrických rolí**, české ženy stráví v průměru dvakrát více hodin týdně péčí o domácnost a své blízké
- Názory konzistentní jak mezi muži a ženami, tak v čase
- Zdroje dat ISSP 2002 a 2012, ESS 2004 a 2010

Genderově
podmíněné
stereotypy
o roli mužů
a žen ve
společnosti

Muž by měl pracovat, žena by se měla starat o domácnost

Zdroj: ISSP 2002 a 2012, vlastní výpočty

Ženy v ČR vydělávají o 22 % méně než muži.
Je to fér?
Můžeme to změnit!

Fair Pay
Community

Create Call to Action

👍 Liked ▾

💬 Message

⋮

Timeline

About

Events

Videos

More ▾

www.facebook.com/jetofer?

www.jetofer.cz

Děkuji za
pozornost!

Jana Válková

Genderové informační centrum NORA, o.p.s.

Třída Kapitána Jaroše 18

602 00 Brno

www.gendernora.cz

Promítání je pořádáno v rámci projektu „Pozor na rozdíly v odměňování žen a mužů!“. Projekt podpořila Nadace Open Society Fund Praha z programu Dejme (že)nám šanci, který je financován z Norských fondů.